

Német

Nemzetiségi

Tájékoz

1.

A tájház elhelyezkedése

A Német Nemzetiségi Tájház Nagymányokon a Vörösmarty utca 24 szám alatt található.

A tájház telke Nagymányok belterület 26. helyrajzi számú ingatlana, területe 1374 négyzetméter. A ház a településen átvezető Bonyhád-Dombóvár főútról jól látható és könnyen megközelíthető.

A hatályos települési rendezési tervben a „Helyi védelemben részesült építmények” között szerepel a tájház épülete.

A tájház története

Az úgynevezett „Gänsschwans” / libafarok/ utca utolsó háza a patak mellett állt.

Az utca a köznyelvben használatos nevét onnan kapta hogy ezen a kis utcán hajtották le a libákat a patakra, és olyan rövid akár a libák farka.

Érdekesség hogy a libák szárnytollát különböző színes festékekkel jelölték meg a libatulajdonosok, attól függően melyik házból valók.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat 1997-ben vásárolta meg az ingatlant 1 millió forintért Hucker Józseftől és Kiss Józsefné Hucker Katalintól.

Ekkor a Német Önkormányzat vezetője Hadikfalvi Istvánné, Elza volt, akinek szívügye a hagyományok őrzése és a még fellelhető tárgyak védelme.

A falu szélén álló házról annyit lehet tudni hogy az 1880-as években építette a Cikórol idetelepült Stenger József, aki valószínűleg mesterember volt.

2.

A Stenger család az első nagyobb sváb betelepítési hullámmal érkezett a Dél-Dunántúlra 1730-41 között.

A ház tulajdonosa nem tartozott a tehetős családok közé, erre a szobák számából, a belmagasságából és a melléképületek hiányából következtethetünk.

A felújítás

A ház felújítása az anyagi lehetőségek függvényében több részletben folyt és 10 évig tartott.

A felújítás költsége meghaladta a 10 millió forintot.

2008-ban kapott működési engedélyt.

A falu támogatása, helyi cégek segítsége, németországi adományok, pályázati források, civil szervezetek, magán személyek járultak hozzá a ház elkészüléséhez.

Külső megjelenés

Az épület a hagyományos sváb építkezés jegyeit viseli. Az utcával merőleges irányban nyúlik a ház és az udvar.

A lábazata a falutól nem messze bányászott mészkőből, a falak döngölt vályogból készültek.

Nyeregtető, hódfarkú cseréppel fedett, faszerkezetű „viklis” a födém.

A ház külső fala fehérre meszelt, a téglázott gangot/tornác/ a sváb házakra jellemző esztergált faoszlopok tartják.

A házon zsalugáteres ablakok vannak.

Belső terek, bemutató helységek, berendezés

A főépületben négy helység található: első szoba, lakó konyha, hátsó szoba, kamra padlás feljáróval.

3.

A kiállító helységek hasznos alapterülete 76 négyzetméter.

A nagymányoki némettség tárgyi emlékeit, lakáskörülményeit, használati tárgyait bemutató kiállítás a 20.század első felében paraszti sorban élt lakosság életkörülményeit reprezentálja.

A több mint 1500 tárgyat már 1976-ban kezdték gyűjteni a helyi hagyományőrök. A gyűjtemény ideiglenes kiállítása a régi posta épülete mögötti három helységben volt látható.

2008-ban költözött a mai helyére.

Az utcafronti tiszta szoba nem fűthető, csak különleges alkalmakkor használták/esküvő, halottak felravatalozása/. Ennek a bútorzata a legszebb. A szépen bevetett és ágyterítővel/Kaperdecke/ letakart dupla ágyak fölött kis szekrényében őrzik a menyasszonyi koszorút.

A ház minden helységében láthatjuk a vallási relikviákat.

Mindenhol jelen vannak a szentképek, imakönyvek, szenteltvíztartók, keresztek. A sublótban őrzik a különböző textíliákat.

A díszes díványon a népviseletbe öltöztetett babák helyezkednek el./Készítőik:Bacsó Márinéni,Gúth Márinéni/

Az asztal terítő színe és mintája megegyezik az ágyterítővel.

A középső helység a lakókonyha, itt élte a család az életét.

Ez volt az egyetlen fűtött helység. Jellegzetes bútorai voltak a sparihert, nagyasztal paddal, fonott székekkel, vizes pad, mosdótál.

A konyhában az asztalfőn ült a családfő, a nagypapa.A székének neve:"Sargstuhl" azaz gondoskodó szék.

A cserép edények az óbányai fazekasoktól, a zománcedények a bonyhádi zománcgyárból származtak.

4.

A konyhából nyílik a lakószoba, ide esténként beengedték a meleget. Itt aludt a család apraja-nagyja. Az ágyakba télen este melegített téglát tettek hogy ne fázzanak.

Itt van elhelyezve a bölcső, a rokka, a gyerek játékok. Az ablakokon mindenhol kézzel horgolt csipke függöny van.

A nyári konyha eredetileg nyitott kéményes volt, alatta kemencével. Sajnos ezt már lebontották, speiznek/kamra/ használták később.

Innen vezet a padlásra egy falétra.

Itt látható az egyik legrégebbi emlékünk, egy mesterlevél 1872-ből.

A tájházhoz tartozik még egy pince és prэшáz. Itt alakították ki a ház működését szolgáló helységeket/WC, kézmosó/ 2009-ben.

Mögötte a nyitott fészker, amely alkalmas rendezvények tartására.

2019-ben épült ide egy kemence, üstházzal együtt.

Udvar

Az udvaron áll egy autentikus disznóól és egy kerek kút.

A fészker előtti teret 2020-ban letérkövezték.

Hagyományos gyümölcsfákat telepítettek az udvarra/dió, alma, szilva, barack/.

A gangot nyáron muskátli díszíti, de van az udvaron rozmaring és levendula is.

2020-ban készült el a hagyományos zöldre festett léckerítés.

Ugyancsak 2020-ban egy pályázatnak köszönhetően a tájház valamennyi helységében lehetőség nyílt digitális tárlatvezetésre.

Élő tájház

Évente kb.4-500 vendég keresi fel a Heimetsmuseumot.

5.

A szakmai elismerést jelzi hogy tájházunk 2012-ben az igen megtisztelő „Év tájháza” címet nyerte el.

A ház nem csak múzeumként üzemel, hanem kapocs kíván lenni múlt és jelen között.

A Német Önkormányzat igyekszik a kisváros életébe illeszkedő pezsgő közösségi és kulturális életet kialakítani.

Az oktatás és a civil szervezetek életének fontos színhelye a tájház.

A helyi általános iskola tanulói a Honismereti tantárgy keretében többször ellátogatnak a tájházba, az itt tartott órák kedveltek a gyerekek körében.

Az óvoda is foglalkozik hagyományőrzéssel is rendszeres látogatói a háznak.

Többször tartottak már Múzeumok Éjszakáját, német nyári tábort gyerekeknek a Glück Auf Egyesület vezetői.

A tájház ad helyet minden évben a Strudel és Borfesztivál induló helyszínének.

A Dunamenti Folklórfesztivál égisze alatt a sváb lakodalmas helyszíne is volt.

A Bauzeni fúvósok is zenéltek már a nyitott fészertben.

2015-óta minden év adventi időszakában tartjuk az Adventnyitó Ünnepséget.

Családommal együtt életnagyságú, többszereplős betlehemi életképet állítunk fel. A bábukat sajátkezűleg készítettem sok szeretettel. A húsvéti időszakban az ünnepnek megfelelően díszítem a fészert.

Forgatott itt már az” Ízőrzők” főző műsor is, ahol bemutattuk a hagyományos sváb ételeket.

6.

A Glück Auf Egyesület tagjainak részvételével „divat bemutatón” keresztül mutattuk meg a régi viseleteket gyerektől egészen az időskorig.

A tájház működtetése

A tájház tulajdonosa és üzemeltetője a Nagymányoki Nemzetiségi Önkormányzat.

A tájház vezetését 2006-19-ig Stallenberger József végezte.

2020-tól a tájház vezetését Herger Éva látja el.

A néprajzi gyűjteményi anyag a szekszárdi Wosinsky Mór Múzeum nyilvántartásában szerepel. 2004-ben kötött az együttműködési szerződés.

Összeállította: Orbán Józsefné

nyugdíjas óvónő

Felhasznált forrás: Stallenberger József szakmai beszámolója.

Nagymányok, 2021.máj.15.

7.

Elérhetőségek: Herger Éva
Tel.: 06/70/882-7272
Schnetzne Orbán Andrea
Tel.: 06/70/577-1611
Guth Anikó
Tel.: 06/30/277-6776

Információ: www.nagymanyok.hu

Nagymányoki Német Nemzetiségi Tájház

Konyha

Első szoba

Hátsó szoba

